

Foreningen våre rovdyr
Postboks 195
2151 ÅRNES

Trondheim, 15.02.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2017/96

Saksbehandler:
Marit Doseth

Avgjørelse i klagesak - klage på dispensasjon fra verneforskriften til utplassering av jervebås, bruk av åte og til motorferdsel i Storlia naturreservat

Det vises til klage på Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak datert 6. juni 2016 hvor det gis tillatelse til utplassering av en jervebås og viltkamera, bruk av åte og motorferdsel til frakt i Storlia naturreservat.

Miljødirektoratet gir klager medhold og opphever Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak da det ikke er tilstrekkelig utredet og opplyst hvorvidt det finnes alternative plasseringer utenfor naturreservatet som gjør at inngrep i naturreservatet unngås og også motorferdsel i tilknytning til utplassering og drift av båsen.

Bakgrunn for saken

Prosjekt Utmark for Tespdalen Rovviltlag søkte den 3. mai 2016 om tillatelse til oppføring av en jervebås og viltkamera, utlegging av åte og bruk av snøskuter for frakt av utstyr, åte og tilsyn av jervebåsen i Storlia naturreservat.

Årsaken til at jervebåsen/viltkameraet ønskes utplassert på omsøkte sted oppgis å være at det her skal ha vært svært lavt jakttrykk. Dessuten skal det være et meget viktig utmarksbeite for sau og rein. Det foreligger ifølge søknaden god dokumentasjon for tapshistorikk knyttet til jerver på stedet. Få jerver er tatt ut og uttaket her vil derfor antas å ha stor effekt på tapstall både for saue- og reindrifta i området. Uttaket vil være i tråd med stortingets rovviltforlik av 2011 hevdes det. Bruk av bås er den mest egnede og skånsomme jaktformen heter det også i søknaden.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet søknaden i møte den 24. mai 2016. Styret ga tillatelse til oppsetting av jervebås, bruk av snøskuter for uttransport og røkting av jervebåsen, samt utlegging av åte, alt i medhold av naturmangfoldloven § 48.

Det ble satt en rekke vilkår til tillatelsene.

Det ble også gitt tillatelse til montering av viltkamera, jf. naturmangfoldloven § 48.

Klage

Styrets vedtak ble påklaget i brev datert 23. juni 2016 av Foreningen våre rovdyr.

I klagen hevdes det at bruk av bås ikke er en "bedre" form for uttak av jerver da det ikke er mer humant, etisk eller individrettet, men muligens menes det at det er det mest effektive måten.

Det vises også til verneformålet hvor det heter at det skal finnes sted en "en naturlig utvikling av plante- og dyrelivet". Tiltak som har som formål å redusere en sterkt truet art kan umulig være i tråd med formålsparagrafen hevdes det.

Klager etterlyser også en vurdering av alternativ plassering utenfor vernegrensene og mener det både er mulig og hensiktsmessig å sette båsen utenfor vernegrensene og nærmere brøytet veg. Siden dette ikke er drøftet mener klager vilkårene for å gi dispensasjon ikke foreligger etter unntaksbestemmelsen.

Forberedende klagebehandling

Midtre Nordland nasjonalparkstyre behandlet klagen i møte den 21. september 2016.

Det vises til de vurderingene som ble gjort da tillatelsen ble gitt.

Når det gjelder klagers påstand om manglende vurdering av plassering av jervebåsen utenfor vernegrensen ble det ikke gjort ifølge saksutredningen da at viltforvaltningen skal være lik i og utenfor verneområdene.

Det vises også til samtaler med prosjektleder for prosjektet "Bedre Jervejakt i Nordland" som har opplyst at de kun ønsker de best egnede lokalitetene til å utprøve nye metoder til mer effektiv båsejakt på jerver. Innenfor vernegrensene foreligger observasjoner som indikerer at jerven har vandringsruter år etter år. Utenfor vernegrensene, nærmere veien og bebyggelsen, er det bare sporadiske observasjoner. En slik plassering vil kunne medføre at det som skal rapporteres til Klima- og miljødepartementet vil kunne bli vanskelig å tyde hevdes det.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Klageinstansen kan prøve alle sider av en sak, jf. forvaltningsloven § 34. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Foreningen våre rovdyr har klaget over nasjonalparkstyret sitt vedtak hvor det ble gitt tillatelse til utsetting av en jervebås, bruk av åte og motorisert ferdsel i forbindelse med iverksetting av disse tiltakene i naturreservatet.

Klagen behandles etter verneforskriften for Storlia naturreservat og naturmangfoldloven.

Storlia naturreservat ble i sin nåværende form vernet ved kgl.res den 6. februar 1998 og verneformålet er å sikre en naturlig utvikling av plante- og dyrelivet i et spesielt skog- og fjellområde i Dunderlandsdalen. Det legges særlig vekt på at området utgjør en nordlig utløper av den vest-europeiske granskogen, har stor plantegeografisk og skogøkologisk verdi, har særlig rik

skogsli med høystaudebjørkeskog og har viktige funksjoner for fugle- og dyrelivet i regionen. I tillegg bidrar naturreservatet sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Saltfjellet landskapsvernområder til å bevare et stort sammenhengende område med viktige nasjonale verdier og samiske og andre kulturminner.

I Storlia naturreservat er dyre- og fuglelivet fredet mot skade og ødeleggelse, jf. verneforskriften pkt. IV nr. 2. Det foreligger også et forbud mot tiltak som kan endre naturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger og henleggelse av avfall, gjødsling mm.

Miljødirektoratet bygger på det kunnskapsgrunnlaget om naturverdier som er opplyst i saken, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Direktoratets egen kompetanse om jerven som art og registreringer av spor etter jerv og tap som følge av jerv er også lagt til grunn.

Verneforskriften har ingen dispensasjonsbestemmelse som hjemler omsøkte tiltak så en eventuell tillatelse må gis i medhold av naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. I følge denne bestemmelsen kan forvaltningen gjøre unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdiene negativt.

Ingen har krav på dispensasjon selv om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt, det er opp til forvaltningens skjønn å avgjøre om dispensasjon skal gis. Av bestemmelsens forarbeider fremgår det at terskelen for å gi dispensasjon skal være høy og i utgangspunktet fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Jerven er en sterkt truet art på Nasjonal rødliste og også en ansvarsart for Norge, men jerven har i prinsippet allikevel ikke sterkere vern i naturreservatet enn andre dyrearter som også er fredet mot skade og ødeleggelse. Selv om dyrelivet er fredet åpner verneforskriften for jakt og fiske i naturreservatet, på samme måte som utenfor vernegrensene.

Jerven er oppført som sterkt truet, men det kan drives felling på arten, både ved hiuttak og lisensfelling. Åtejakt og hagle er tillatt. Felling tillates fordi jerven tar tamrein og sau i prioriterte beiteområder. Verneforskriften for Storlia naturreservat har ikke en egen bestemmelse som åpner for skadefelling av store rovdyr. Det skyldes at forskrifta er fra 1998, nyere forskrifter har en slik bestemmelse. Det er allikevel klart at det er lovgivers intensjoner at skadefelling av store rovdyr skal kunne foretas innenfor verneområdene på samme måte som utenfor. Miljødirektoratet legger til grunn at naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ hjemler omsøkte uttak, skadefellingsuttak ble ikke vurdert i verneplanprosessen og er et slik tilfelle som det kan dispenseres for.

Foreningen våre rovdyr hevder i sin klage at alternativ plassering utenfor verneområdet ikke ble vurdert da det ble gitt dispensasjon. Det er en prinsipp ved verneområdeforvaltning at dersom et tiltak uten vesentlig forringelse kan plasseres utenfor verneområdet skal det ikke gis dispensasjon.

Styret har vært i kontakt med lederen for det prosjekt "Bedre Jervejakt i Nordland" som i samtale med forvalter har uttrykt at kun de best egnede lokaliteter ønskes for utprøving av nye metoder for mer effektiv båsejakt på jerv. En utplassering utenfor reservatet og nærmere bebyggelsen vil være lite gunstig å rapportere tilbake til Klima- og miljødepartementet. Det hevdes at med omsøkte

plassering blir båsen plassert langs en velkjent led for jerv, andre steder vil det bare kunne være sporadiske observasjoner.

Jerven har godt utviklet luktesans og kan snuse seg fram til åtsel på lang avstand. Erfaringer viser at jerven har en egen evne til å finne utlagt åtsel, slik at plasseringen av båsen ikke spiller avgjørende betydning for jakta. Direktoratet mener derfor at flytting av båsen et par kilometer vil kunne finne sted slik at den blir liggende utenfor reservatgrensen. Innhentede observasjoner gjort av jerv viser svært få spor (DNA eller døde dyr) i selve Tespdalen, men det finnes flere spor på østsiden av dalen og også sør for reservatet. Det foreligger funn som viser tap av sau og rein som følge av jerven i Tespdalen i perioden 2007-2016, men tapene er ikke spesielt større enn i områdene rundt.

Direktoratet mener at alternative plasseringer av jervebåsen utenfor reservatgrensen er for dårlig utredet, søkers vurdering av optimal plassering er ikke tilstrekkelig. Et sentralt prinsipp i verneområdeforvaltningen er at når inngrep eller tiltak kan plasseres utenfor et verneområde skal det ikke gis dispensasjon. Foruten selve inngrepet vil også nødvendig motorferdsel i forbindelse med å drifte og utplassere båsen og åte i reservatet unngås ved en plassering utenfor vernegrensen.

vedtak:

Klagen fra Foreningen våre rovdyr tas til følge. Midtre Nordland nasjonalparkstyre sitt vedtak datert 24. mai 2016 oppheves og søknaden om oppføring av midlertidig jervebås, utlegging av åte og oppføring av viltkamera sendes tilbake for vurdering av alternativ plassering. Søknad om motorferdsel avslås og må eventuelt vurderes på nytt når endelig plassering av båsen har funnet sted.

Miljødirektoratet sin avgjørelse er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Berit Lein
Avdelingsdirektør

Olav Nord-Varhaug

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Fylkesmannen i Nordland

Prosjekt Utmark for Tespdalen Rovvitalag

Rana kommune

Naturvernforbundet i Nordland

Saltfjellet reinbeitedistrikt v/Per Th. Kuhmunen

Sjøgata 15

Postboks 173

Løftfjellveien 7

Lønsdal

8006

8601

8614

8255

BODØ

MO I RANA

MO I RANA

RØKLAND